

Bruxelles, den 6. oktober 2021
(OR. en)

12598/21

FREMP 239
JAI 1074

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	6. oktober 2021
til:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2021) 615 final
Vedr.:	MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv (2021-2030)

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2021) 615 final.

Bilag: COM(2021) 615 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Strasbourg, den 5.10.2021
COM(2021) 615 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

EU-strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv (2021-2030)

"Fordi antisemitismen er et angreb på kernen af vores værdier, på humanisme, religionsfrihed og lighed. Antisemitismen er en gift for vores samfund. Det er vores allesammens ansvar at bekæmpe den. At forebygge den. Og at få den til at forsvinde helt".

— **Ursula von der Leyen, formand for Europa-Kommissionen**

Bruxelles, den 3. februar 2021

"Det had, der begynder med jøder, ender aldrig med jøder. Vi begår en stor fejl, hvis vi tror, at antisemitismen kun er en trussel mod jøder. Den er først og fremmest en trussel mod Europa og de friheder, det har taget århundreder at opnå".

— **Rabbiner Jonathan Sacks**

Europa-Parlamentet, den 27. september 2016

MOD ET EU UDEN ANTISEMITISME

De europæiske jøder og jødiske samfund har bidraget til Europas sociale, politiske, økonomiske, videnskabelige og kulturelle udvikling i mere end tusind år og er en uadskillelig del af Europas identitet. Fra Gustav Mahler og Sigmund Freud til Hannah Arendt og Simone Weil har jødiske borgere beriget Europas kulturelle, intellektuelle og religiøse arv.

Samtidig har der været antisemitisme i Europa i århundreder, og den har manifesteret sig i form af udvisninger, forfølgelser og pogromer, som kulminerede i Holocaust. Det er en skamplet i Europas historie, der ikke kan fjernes, og som udslettede jødisk liv og kulturarv i mange dele af kontinentet. Den Europæiske Union har sine historiske rødder i Anden Verdenskrig og europæernes utvetydige tilsagn om at sikre, at sådanne rædselsgerninger aldrig må finde sted igen.

Antisemitismen forsvandt imidlertid ikke med Holocaust. Her generationer efter Shoah¹ er der en bekymrende vækst i antisemitismen – både i og uden for Europa.

Den Europæiske Union bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. EU er utvetydigt imod alle former for had og forskelsbehandling af nogen som helst grund, hvad enten det er race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, køn, seksuel orientering, alder eller handicap.

Antisemitismen er uforenelig med Europas kerneværdier. Den udgør ikke blot en trussel mod jødiske samfund og jødisk liv, men også mod et åbent og mangfoldigt samfund, demokratiet og den europæiske levevis. Den Europæiske Union er fast besluttet på at sætte en stopper for antisemitismen.

Hver anden europæer betragter antisemitisme som et problem.

Ni ud af ti jøder er af den opfattelse, at der er **sket en stigning i antisemitismen** i deres land.

85 % af den jødiske befolkning anser **antisemitisme** for at være et **alvorligt problem**².

¹ Shoah er det hebraiske ord for "katastrofe", mens Holocaust stammer fra det græske ord for "brændoffer". I denne strategi anvendes begge betegnelser. <https://aboutholocaust.org/en/facts/what-is-the-difference-between-holocaust-and-shoah>.

Nutidens antisemitisme forekommer i mange forskellige former, både gamle og nye: fra hadefuld tale på internettet, hadforbrydelser og angreb på jødiske borgere, deres ejendom og institutioner til skænding af synagoger, kirkegårde og mindesmærker. Antisemitismen er en del af jødiske borgeres dagligdag i form af lejlighedsvis bemærkninger eller handlinger på arbejdspladsen, i private samtaler, på offentlige steder og i medier, inden for sport og kultur, eller når jødiske borgere praktiserer deres religion. Antisemitismen manifesterer sig som racemæssig, etnisk eller religiøs forskelsbehandling, stereotype opfattelser af og had til jøder og mennesker, der opfattes som jødiske. Den kan føre til voldelige og dødelige angreb som dem på Ozar Hatorah-skolen i Toulouse i 2012, det jødiske museum i Bruxelles i 2014, Hypercacher-supermarkedet i Paris i 2015 eller synagogen i Halle i 2019.

Covid-19-pandemien har desuden vist, hvordan gamle antisemitiske fordomme kan blusse op igen og give næring til nye konspirationsteorier og had online og offline. Den jødiske befolkning har været en af de mest angrebne grupper under pandemien: jøderne er uden grund blevet beskyldt for at have skabt virusset og for at udvikle vacciner med henblik på at opnå profit³. Den antisemitiske tendens forværres af sammenligninger af tiltagene over for pandemien med de politikker, der førte til folkedrab på det jødiske folk⁴, da dette minimerer og bagatelliserer det, som ofrene og de overlevende fra holocaust oplevede⁵.

Selv om det er let at identificere hadefuld tale og vold, giver udbredt uvidenhed og ligegyldighed i vores samfund antisemitismen mulighed for at blomstre og endda vokse, hvis der ikke tages hånd om problemet. Vi har alle et ansvar for løbende at oplyse og uddanne ung som gammel. Dette gælder især nu, hvor de generationer, der oplevede holocaust, næsten er forsvundet, da det gør det endnu vanskeligere at videregive førstehåndserfaringerne og den vigtige lære til de næste generationer.

Jødisk liv i EU i det 21. århundrede

Før Anden Verdenskrig levede der omkring 9,5 millioner jødiske borgere i Europa. Seks millioner jøder blev systematisk myrdet af nazisterne og deres kollaboratører under holocaust. I dag anslås den jødiske befolkning i EU til at tælle op til 1,5 millioner mennesker⁶.

I dag er der igen et pulserende jødisk liv på tværs af Europa. I løbet af de seneste årtier har mange europæiske lande været vidne til en genopblomstring af jødisk liv og kultur. Den jødiske identitet er blevet styrket og er en integreret del af det europæiske samfund. På grund af det stigende antal antisemitiske angreb⁷ er der imidlertid også en øget frygt i de jødiske

² [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januar 2019](#) og "Experiences and perceptions of antisemitism – Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU", 2018 ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

³ [Coronavirus and the plague of antisemitism](#), Community Security Trust, 2021.

⁴ F.eks. ved at bære en gul davidsstjerne, hvorpå der stod "unvaccinated" (uvaccineret) med hebraisklignende bogstaver.

⁵ [The rise of antisemitism online during the pandemic - A study of French and German content](#), juni 2021.

⁶ Størrelsen af de jødiske samfund i medlemsstaterne varierer meget. Der bor omkring en halv million jøder i Frankrig, mens de mindste samfund kun tæller nogle få tusinde eller nogle gange nogle få hundrede medlemmer, og dette er ofte en følge af holocaust.

[Jews in Europe at the turn of the Millennium. Population trends and estimates](#), Sergio DellaPergola og Daniel Staetsky, JPR European Jewish Demography Unit, oktober 2020.

⁷ [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#), Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA).

samfund⁸, og det har været nødvendigt med yderligere sikkerhedsforanstaltninger ved jødiske bygninger.

I de seneste år har den jødiske befolkning i EU været faldende, hvilket i høj grad skyldes migration til lande uden for EU⁹. Her spiller flere faktorer ind¹⁰, navnlig sikkerhedshensyn samt opfattelsen af visse regerings manglende vilje til at tackle antisemitismen¹¹ og politiseringen af offentlige debatter om jødiske skikke og traditioner.

Intensivering af kampen mod antisemitisme

I de seneste 20 år har håndteringen af antisemitisme været en del af Den Europæiske Unions arbejde med bekæmpelse af racisme¹². I betragtning af den betydelige stigning i antisemitismen er bekæmpelsesindsatsen blevet øget i de seneste år, og kampen mod antisemitisme står nu højt på EU's politiske dagsorden. I 2015 udpegede Europa-Kommissionen den hidtil første koordinator for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv. I juni 2017 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om bekæmpelse af antisemitisme¹³, og i december 2018 vedtog Rådet en erklæring om bekæmpelse af antisemitisme¹⁴. For at støtte gennemførelsen af erklæringen nedsatte Kommissionen en ad hoc-arbejdsgruppe om bekæmpelse af antisemitisme¹⁵ med deltagelse af repræsentanter for medlemsstaterne og jødiske samfund. Kampen mod antisemitisme blev i december 2019 en del af ansvarsområdet for Kommissionens næstformand med ansvar for fremme af vores europæiske levevis, hvilket var et signal om, at man havde til hensigt at behandle bekæmpelsen af antisemitisme som en tværgående prioritet. I december 2020 vedtog Rådet endnu en erklæring, der fokuserede på integration af bekæmpelsen af antisemitisme i alle politikområder¹⁶. Denne politik er blevet styrket gennem vedtagelsen af en række strategier i pakken til fremme af en Union med lige muligheder gennem et intersektionelt perspektiv¹⁷.

Den vedvarende og stigende antisemitisme kræver en stærkere reaktion på EU-plan. Med denne strategi, som er den første af sin art, er Kommissionen fast besluttet på at intensivere kampen mod antisemitisme betydeligt og bidrage til at skabe et inklusivt samfund baseret på lighed og respekt med henblik på at sikre et godt fremtidsperspektiv for jøderne i Europa.

⁸I 2013 gav 33 % af respondenterne udtryk for, at de var bekymrede for fysiske angreb. I 2018 var dette tal steget til 40 %. "Discrimination and hate crime against Jews in EU Member States: experiences and perceptions of antisemitism", 2013 ([første FRA-undersøgelse, 2013](#)); ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

⁹[Are Jews leaving Europe?](#), Daniel Staetski, rapport fra JPR, januar 2017.

¹⁰[International Migration of Jews](#), Sergio DellaPergola, 2007.

¹¹ 70 % af respondenterne i den [anden FRA-undersøgelse, 2018](#) mener, at regeringen i deres land ikke bekæmper antisemitismen effektivt.

¹² Efter vedtagelsen af direktivet om racelighed og direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet i 2000 indkaldte Kommissionens formand Romano Prodi til en særlig konference på højt plan i 2004 om et Europa mod antisemitisme for en Union med mangfoldighed ("Europe, against antisemitism for a Union of diversity"). Samme år udarbejdede Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad (EUMC) en arbejdsdefinition af antisemitisme, som senere dannede grundlaget for arbejdsdefinitionen af antisemitisme fra International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA).

¹³ [Europa-Parlamentets beslutning af 1. juni 2017 om bekæmpelse af antisemitisme](#).

¹⁴ [Rådets erklæring om bekæmpelse af antisemitisme](#) af 6. december 2018.

¹⁵ [Europa-Kommissionens arbejde med at bekæmpe antisemitisme](#).

¹⁶ [Rådets erklæring om integration af bekæmpelsen af antisemitisme i alle politikområder](#) af 2. december 2020.

¹⁷ Siden 2020: Strategien for ligestilling mellem kønnene (2020-2025), handlingsplanen mod racisme (2020-2025), den strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse (2020-2030), strategien for ligestilling af LGBTIQ-personer (2020-2025) og strategien for rettigheder for personer med handicap (2021-2030). Derudover har Europa-Kommissionen nedsat en taskforce om ligestilling og udpeget en racismebekæmpelseskoordinator.

Strategien er baseret på en bred høring¹⁸ af relevante interessenter. Kommissionen opfordrer EU-institutionerne, medlemsstaterne, internationale organisationer og alle civilsamfundsaktører og borgere til at **engagere sig i at skabe fremtid uden antisemitisme i og uden for EU**. Den vil indgå i en regelmæssig dialog med Europa-Parlamentet og med medlemsstaternes nationale parlamenter for at tilskynde til en fornyet indsats for at bekæmpe antisemitisme og fremme jødisk liv. Strategien fastlægger under fuld hensyntagen til de nationale kompetencer de politiske rammer for Kommissionen for perioden 2021-2030, og den har til formål at støtte og tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og alle interessenter.

Det er afgørende, at denne strategi går videre end blot at reagere på antisemitisme, idet den intensiverer indsatsen for aktivt at forebygge og bekæmpe den i alle dens former og for sikre, at jødisk liv fortsat kan blomstre i et inklusivt og mangfoldigt EU. Strategien består af tre søjler:

1 — Forebyggelse og bekæmpelse af alle former for antisemitisme

2 — Beskyttelse og fremme af jødisk liv i EU

3 — Uddannelse, forskning og erindring om holocaust

Strategien har også til formål at sætte EU i spidsen for **den globale kamp mod antisemitisme**, således at foranstaltningerne i EU suppleres af den internationale indsats inden for alle tre søjler.

Had er i alle dets former undergravende for en persons værdi, og det er uforeneligt med, hvad EU står for. Denne strategi indgår i Kommissionens bestræbelser på at bekæmpe alle former for had, forskelsbehandling og racisme. Den supplerer EU's handlingsplan mod racisme 2020-2025, idet racisme også kan kombineres med forskelsbehandling og had af andre grunde, herunder på grund af religion eller tro. Der bør tages hensyn til dette gennem en tværsektoriel tilgang¹⁹ for virkelig at bane vejen for et EU uden antisemitisme, fremme jødisk liv i al sin mangfoldighed og opnå konkrete forbedringer for den jødiske befolkning og med hensyn til deres fremtid i Europa. På specifikke områder vil denne strategi også tage hensyn til fælles erfaringer med forskelsbehandling i den jødiske befolkning og andre etniske eller religiøse mindretal.

I. FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF ALLE FORMER FOR ANTISEMITISME

"Vi må huske: Det, der rammer offeret hårdest, er ikke undertrykkerens grusomhed, men tilskuerens tavshed."

— Elie Wiesel

Nutidens antisemitisme kan findes i yderliggående grupper, der udtrykker højreekstremisme, venstreekstremisme og islamistisk ekstremisme, den kan skjule sig bag antizionisme, men den kan også være til stede i samfundets centrum²⁰. Antisemitisk tale og adfærd kan være åben eller skjult, bevidst eller ubevidst. Antisemitisme kan tage form af ulovlige handlinger, som er strafbare i henhold til EU-retten og national ret. Eksempler på antisemitisme kan

¹⁸ Denne strategi er baseret på en [bred høring](#), som bl.a. omfattede nationale og regionale myndigheder, jødiske samfund og organisationer, uafhængige eksperter og forskere (se den sammenfattende rapport [her](#)).

¹⁹ Jf. f.eks. Graham, D. og Boyd, J., "[Understanding more about antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of European Jews vary by gender, age and religiosity?](#)", Institute for Jewish Policy Research, 2017.

²⁰ Yderligere oplysninger om udøvere af antisemitisme findes i [den anden FRA-undersøgelse, 2018](#).

omfatte Israel-relateret antisemitisme²¹, som er den mest almindelige form for antisemitisme, jøder i Europa i dag oplever online²². Spredningen af gamle antisemitiske konspirationsteorier og antisemitisk misinformation har en skadelig virkning, selv om der ikke nødvendigvis er tale om lovovertrædelser. Derved fastholdes fordomme og stereotyper, hvilket kan føre til forskelsbehandling, marginalisering, radikalisering og hadforbrydelser.

Siden 2017 har Kommissionen anvendt den ikke juridisk bindende arbejdsdefinition af antisemitisme fra International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA's definition)²³ som et praktisk vejledningsværktøj og som grundlag for dens arbejde med at bekæmpe antisemitisme²⁴. IHRA's definition er referencepunktet for fremme af en rettighedsbaseret og offercentreret tilgang²⁵. I januar 2021 offentliggjorde Kommissionen i samarbejde med IHRA håndbogen *"Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism"*²⁶, som giver et overblik over god praksis fra hele Europa med hensyn til anvendelsen af definitionen i internationale organisationer, nationale forvaltninger, civilsamfundet og jødiske samfund²⁷.

1.1. Bekæmpelse af antisemitisme på tværs af politikområder og mobilisering af EU-midler

Bekæmpelsen af antisemitisme er en kompleks udfordring. Antisemitismens mange forskellige manifestationer og udbredelse på tværs af det sociale og politiske spektrum kræver en omfattende indsats, der spænder over en solid retlig ramme med korrekt håndhævelse, sikkerhedsaspekter og uddannelses- og integrationspolitikker for blot at nævne nogle få elementer.

Kommissionen vil derfor tage systematisk hensyn til kampen mod antisemitisme i sin politikudvikling, sin lovgivning og i sine finansieringsprogrammer, og den vil opfordre andre EU-institutioner til at samarbejde om at styrke værktøjer og praksis, der bidrager til inddragelsen. Samtidig har medlemsstaterne allerede forpligtet sig til at forebygge og bekæmpe alle former for antisemitisme gennem nye nationale strategier eller foranstaltninger inden for rammerne af eksisterende nationale strategier og/eller handlingsplaner til forebyggelse af racisme, fremmedhad, radikalisering og voldelig ekstremisme²⁸. For at have en virkning bør disse strategier omfatte målrettede foranstaltninger og støttes med passende

²¹ Terminologi, der anvendes af mange interessenter i overensstemmelse med IHRA's definition, f.eks. når der er tale om at beskyldte jødiske borgere for at være mere loyale over for Israel eller over for jødernes påståede prioriteter i hele verden end over for deres egne nationers interesser, at hævde, at staten Israels eksistens er et udslag af racistiske ambitioner, eller at holde jøder kollektivt ansvarlige for Staten Israels handlinger.

²² 79 % af de europæiske jøder føler sig bebrejdet for noget, som staten Israel har gjort. 69 % siger, at den arabisk-israelske konflikt påvirker følelsen af sikkerhed ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

²³ Definitionen: "Antisemitisme er en bestemt opfattelse af jøder, der kan udtrykkes som had mod jøder. Retoriske og fysiske former for antisemitisme rettes mod jødiske og ikke-jødiske enkeltpersoner og/eller deres ejendom samt institutioner og religiøse samlingssteder, der tilhører jødiske samfund". [IHRA's definition](#) omfatter en række illustrative eksempler.

²⁴ Rådets erklæringer fra [2018](#) og [2020](#) og Europa-Parlamentets [beslutning](#) af 1. juni 2017 støttede IHRA's definition. Definitionen anvendes til uddannelse om og afsløring af antisemitisme og har ingen indflydelse på EU's eller nationale juridiske definitioner til fastsættelse af, om adfærd eller tale udgør ulovlig forskelsbehandling, hadefuld tale, hadforbrydelser eller ulovlige manifestationer af antisemitisme.

²⁵ Der er for nylig blevet offentliggjort andre definitioner af antisemitisme, f.eks. Nexus-dokumentet (2020) og Jerusalemserklæringen om antisemitisme (2021).

²⁶ [Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism](#).

²⁷ [General Policy Recommendations on preventing and combating Antisemitism](#), som blev offentliggjort af Europarådets Kommission mod Racisme (ECRI) den 14. september 2021, kan også tjene som nyttig reference.

²⁸ [Rådets erklæring om integration af bekæmpelsen af antisemitisme i alle politikområder](#) af 2. december 2020.

finansiering. Tilslutningen til IHRA's definition²⁹ og udnævnelsen af særlige udsendinge eller koordinatore i alle medlemsstater er også nødvendige skridt til en effektiv indsats på nationalt plan.

En øget inddragelse af civilsamfundsorganisationer og jødiske samfund er afgørende for strategiens succes. Det er Kommissionens mål at styrke det aktive samarbejde med dem og yde finansiel støtte til initiativer på alle de områder, der er omfattet af strategien.

Der vil blive gennemført målrettede foranstaltninger ved hjælp af en bred vifte af EU-finansieringsprogrammer³⁰, navnlig **programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier**³¹, der med et budget på 1,55 mia. EUR er det hidtil største EU-finansieringsprogram til fremme af grundlæggende rettigheder. Derudover vil relevante foranstaltninger modtage støtte via programmer som f.eks. programmet for retlige anliggender, Horisont Europa, Et kreativt Europa, Erasmus+, Fonden for Intern Sikkerhed, fondene under samhørighedspolitikken, instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde, og instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA). Desuden kan Kommissionen via instrumentet for teknisk støtte finansiere strukturreformer i medlemsstaterne, herunder på tværs af flere lande, for at øge samarbejdet og bygge videre på bedste praksis i bekæmpelsen af forskelsbehandling og antisemitisme.

Alle medlemsstaternes foranstaltninger i forbindelse med anvendelsen af EU-midler skal fuldt ud overholde princippet om ikkeforskelsbehandling. Navnlig skal EU's charter om grundlæggende rettigheder, som forbyder enhver forskelsbehandling på grund af bl.a. race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, overholdes under udarbejdelsen, gennemførelsen, overvågningen, rapporteringen og evalueringen af programmerne. I tilfælde af overtrædelse af EU's regler om forbud mod forskelsbehandling, herunder forskelsbehandling af jødiske borgere på grund af deres religion eller etnicitet, kan finansieringen suspenderes. Kommissionen og medlemsstaterne overvåger, at disse regler overholdes for alle EU-finansierede programmer.

Til støtte for gennemførelsen af denne strategi og for at bidrage til koordineringen af medlemsstaternes indsats vil Kommissionen formalisere **ad hoc-Gruppen om Bekæmpelse af Antisemitisme** som en permanent struktur med deltagelse af medlemsstaterne, repræsentanter for jødiske samfund og andre interessenter.

EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder vil også støtte EU og medlemsstaterne med dokumentation, bistand og ekspertise i forbindelse med overvågningen af gennemførelsen af denne strategi og de nationale strategier eller handlingsplaner for bekæmpelse af antisemitisme.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- organisere et årligt **civilsamfundsforum om bekæmpelse af antisemitisme** med deltagelse af repræsentanter fra Kommissionen og jødiske samfund, civilsamfundet og andre interessenter for at skabe forbindelser og maksimere virkningen af fælles

²⁹ [EU-medlemsstater, der allerede har vedtaget eller tilsluttet sig IHRA's definition](#): Østrig, Belgien, Bulgarien, Cypern, Tjekkiet, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Ungarn, Italien, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Rumænien, Sverige, Slovakiet og Slovenien.

³⁰ Inden for den nuværende flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

³¹ [C\(2021\) 2699 final; programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier](#).

tiltag og EU-finansiering

- støtte medlemsstaternes bestræbelser på at **udforme og gennemføre nationale strategier** for bekæmpelse af antisemitisme eller forskelsbehandling via instrumentet for teknisk støtte³² og vurdere deres indsats ved udgangen af 2023.

Medlemsstaterne opfordres til:

- inden udgangen af 2022 at **udarbejde nationale strategier** for bekæmpelse af antisemitisme eller medtage sådanne foranstaltninger i deres nationale handlingsplaner mod racisme og sørge for **tilstrækkelige midler** til at gennemføre dem
- at **tilslutte sig og anvende IHRA's definition af antisemitisme** og tilskynde lokale myndigheder, regioner, byer og andre institutioner og organisationer til at gøre det samme
- at **udpege særlige udsendinge/koordinatorer** for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv.

1.2. Bekæmpelse af hadefuldstale og hadforbrydelser

Jødiske borgere er hovedmålet for forbrydelser begået på grundlag af antisemitiske fordomme³³, men retoriske og fysiske udtryk for antisemitisme kan imidlertid også være rettet mod ikkejødiske personer³⁴.

71 % af de jødiske borgere, der nogle gange **bærer genstande**, der kan identificere dem som jødiske, undgår engang imellem eller oftere at gøre dette³⁵.

44 % af Europas unge jødiske borgere har været udsat for antisemitisk chikane³⁶.

EU's rammeafgørelse om bekæmpelse af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen³⁷ udgør en stærk retlig ramme til bekæmpelse af antisemitiske hadforbrydelser og hadefuldstale, herunder offentligt forsvar for eller benægtelse eller grov bagatellisering af Holocaust udøvet på en måde, der sandsynligvis vil tilskynde til vold eller had. Den fulde og korrekte gennemførelse er en prioritet for Kommissionen³⁸. De retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet spiller en afgørende rolle med hensyn til effektivt at gennemføre lovgivningen om hadefuldstale og hadforbrydelser (herunder

³² [forordning \(EU\) 2021/240](#).

³³ [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#) viser, at medlemsstaterne officielt registrerer tusindvis af hændelser hvert år, og at civilsamfundsorganisationerne på området ligeledes gør det.

³⁴ I overensstemmelse med [IHRA's definition af antisemitisme](#).

³⁵ [Anden FRA-undersøgelse, 2018](#).

³⁶ [Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism](#), FRA, 2019.

³⁷ [Rådets afgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008](#).

³⁸ Kommissionen har siden oktober 2020 indledt flere traktatbrudssager for at sikre, at medlemsstaterne gennemfører rammeafgørelsen fuldstændigt og korrekt.

rammeafgørelsen) og beskytte ofrenes rettigheder. For yderligere at styrke den retlige ramme vil Kommissionen i 2021 tage initiativ til at udvide listen over strafbare handlinger i EU til også at omfatte hadforbrydelser og hadefulde tale³⁹.

Kommissionen støtter medlemsstaterne via **Gruppen på Højt Plan vedrørende Bekæmpelse af Racisme, Fremmedhad og Andre Former for Intolerance**⁴⁰ og samarbejder med EU's Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder⁴¹, Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN), medlemsstaterne og civilsamfundsorganisationer om at **udvikle uddannelse og opbygge kapacitet** inden for de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet, om at forbedre registreringen af og dataindsamlingen i forbindelse med hadforbrydelser og om at opmuntre ofrene til at anmelde hadforbrydelser og styrke samarbejdet mellem de retshåndhævende myndigheder og de jødiske samfund.

EU-strategien for ofres rettigheder (2020-2025)⁴² har til formål at sikre, at ofre for kriminalitet, herunder for antisemitiske hadforbrydelser, fuldt ud kan påberåbe sig deres rettigheder og beskyttes mod sekundær viktimisering⁴³. **Støttestrukturerne for ofre for antisemitiske hændelser** i Europa er ofte utilstrækkelige. Medlemsstaterne opfordres til at oprette integrerede, målrettede og specialiserede støttetjenester for de mest sårbare ofre, herunder ofre for antisemitiske hadforbrydelser. De bør også sikre specifik uddannelse i ikkeforskelsbehandling for politiet og andre, der kommer i kontakt med ofre for antisemitiske hadforbrydelser.

Kommissionen vil fortsat overvåge gennemførelsen af **direktivet om ofres rettigheder**⁴⁴, som sikrer alle ofre for kriminalitet rettigheder, herunder adgang til specialiserede støttetjenester og beskyttelsesforanstaltninger, der svarer til deres individuelle behov og sårbarhed. Med **strategien for uddannelse af retsvæsenets aktører i EU 2021-2024**⁴⁵ støtter Kommissionen uddannelse af retsvæsenets aktører for at sikre, at EU-lovgivningen anvendes korrekt og retsvæsenets aktører udstyres med de relevante færdigheder. Kommissionen vil også støtte **udviklingen af uddannelse og materiale om antisemitisme** og gøre dem tilgængelige på den europæiske e-justiceportals europæiske uddannelsesplatform⁴⁶. Med **EU-strategien for børns rettigheder**⁴⁷ sigter Kommissionen mod at integrere børns rettigheder i alle EU-politikker for bedre at beskytte børn, der er ofre for forskelsbehandling, herunder på grund af religion eller tro.

Pålidelige og sammenlignelige data om antisemitiske hændelser er afgørende for at kunne vurdere spredningen af antisemitisme i Europa og bekæmpe den effektivt⁴⁸. Medlemsstaterne anvender forskellige metoder, og der er derfor ofte en inkonsekvens i registreringen, således at dataene ikke kan sammenlignes. Inden for Gruppen på Højt Plan vedrørende bekæmpelse af racisme og fremmedhad vil **Agenturet for Grundlæggende Rettigheder hjælpe**

³⁹ Artikel 83 i TEUF.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025/en>

⁴¹ [Encouraging hate crime reporting - The role of law enforcement and other authorities](#), FRA, 2021.

⁴² [COM\(2020\) 258 final](#).

⁴³ Sekundær viktimisering kan defineres som de negative konsekvenser for ofre, der følger af at blive involveret i en straffesag, herunder eventuel kontakt med gerningsmanden, retslige myndigheder og/eller offentligheden.

⁴⁴ [Direktiv 2012/29/EU](#).

⁴⁵ [COM\(2020\) 713 final](#).

⁴⁶ [Den europæiske uddannelsesplatform \(ETP\)](#).

⁴⁷ [COM\(2021\) 142 final](#).

⁴⁸ [Tyskland](#) og [Det Forenede Kongerige](#) finansierer NGO'er, der registrerer antisemitiske hændelser efter metoder, der er aftalt med politiet. Disse NGO'er er knyttet til de jødiske samfund og bidrager til officielle politistatistikker.

medlemsstaterne med at forbedre og tilpasse deres metoder i forbindelse med registreringen og indsamlingen af data om hadforbrydelser, herunder om antisemitisme.

Underrapportering er en udfordring: 79 % af de adspurgte jødiske borgere i havde ikke anmeldt den mest alvorlige antisemitiske hændelse, de havde oplevet, til nogen organisation⁴⁹. Medlemsstaterne bør i den forbindelse gøre det lettere for ofre for antisemitiske hadforbrydelser og antisemitisk hadefuld tale at anmelde hændelser ved at tilbyde en bred vifte af kanaler. Det vil gøre det muligt at øge antallet af anmeldelser og forbedre registreringen af hændelserne.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- støtte organisationer og projekter til bekæmpelse og **registrering af antisemitisk hadefuld tale og antisemitiske hadforbrydelser** gennem programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier
- bistå medlemsstaterne med at sikre, at **integrerede og målrettede støttetjenester** er tilgængelige for ofre for antisemitiske hadforbrydelser, herunder gennem EU-finansiering
- øge støtten til **uddannelsesprogrammer og kapacitetsopbyggende aktiviteter vedrørende bekæmpelse af antisemitisme for medarbejdere inden for retsvæsenet og retshåndhævende myndigheder**, herunder gennem Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN) og EU's Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol).

Medlemsstaterne opfordres til:

- hurtigt at fuldføre **gennemførelsen af rammeafgørelsen om bekæmpelse af racisme og fremmedhad** og retsforfølge antisemitisk hadefuld tale og antisemitiske hadforbrydelser i overensstemmelse med EU-lovgivningen og national lovgivning
- at sikre tæt koordinering med EJTN og Cepol og samarbejde med civilsamfundsorganisationer om **uddannelsesaktiviteter** vedrørende bekæmpelse af antisemitisme.

1.3. Bekæmpelse af antisemitisme online

Antisemitismen er udbredt online⁵⁰ og kan føre til radikaliserings og fysiske angreb. Antisemitisk tale — både online og offline — som tilskynder til vold og had, er gjort strafbart i medfør af rammeafgørelsen om bekæmpelse af racisme og fremmedhad. Antisemitiske stereotyper, sammensværgelsesteorier og antisemitisk misinformation har en skadelig virkning, selv om spredningen deraf ikke nødvendigvis overtræder lovgivningen. Siden covid-19-pandemien begyndte, er der sket en kraftig stigning i antisemitismen på internettet⁵¹. For at løse dette problem effektivt er der behov for flere oplysninger om, hvordan antisemitisk indhold bevæger sig online, og hvilken baggrund og motivation der

⁴⁹ [Anden FRA-undersøgelse, 2018](#).

⁵⁰ 89 % af de europæiske jøder, der deltog i undersøgelsen, anser antisemitisme for at være det største problem online, og 80 % svarede, at antisemitiske udtalelser var det mest almindelige eksempel på giftigt sprog, de stødte på. ([Anden FRA-undersøgelse, 2018](#)). Jøder er i høj grad mål for giftigt sprog online (fra 6,3 % til 27,9 % af tilfældene afhængigt af platformen). Undersøgelse: [Heroes and scapegoats](#), 2021.

⁵¹ Af undersøgelsen [The rise of antisemitism online during the pandemic](#) fremgår det, at der skete en syvfoldning af antisemitiske posts på fransksprogede konti og en stigning på over 13 gange på de tyske konti under pandemien.

driver dem, der deler sådant indhold. Der skal også findes nye og innovative metoder til bekæmpelse af forskelsbehandling og antisemitisk cyberhad.

Nazirelaterede symboler, genstande og litteratur eller nye repræsentationer af dem er let tilgængelige online. Visning og salg af sådanne produkter kan udgøre hadefuldt tale i henhold til den nationale lovgivning, der gennemfører rammeafgørelsen, når der er tale om offentlig tilskyndelse til had og vold. Selv om dette ikke er tilfældet, kan tilgængeligheden online imidlertid cementere nazistisk ideologi og stimulere antisemitiske subkulturer. Dialogen med industrien og IT-virksomhederne skal styrkes på grundlag af erfaringerne med adfærdskodeksen for bekæmpelse af ulovlig hadefuldt tale på internettet for at sikre, at de samarbejder med henblik på at forhindre visning og/eller salg af sådanne genstande.

I **direktivet om audiovisuelle medietjenester**⁵² fastsættes det, at medlemsstaterne skal sikre, at udbydere af videodelingsplatforme træffer passende foranstaltninger til at beskytte offentligheden mod audiovisuelt indhold og kommerciel kommunikation, der tilskynder til vold eller had, herunder antisemitisk indhold. Forslaget til en **forordning om et indre marked for digitale tjenester**⁵³ fastsætter klare, harmoniserede due diligence-forpligtelser for onlineplatforme, herunder anmeldelses- og fjernelsesprocedurer for ulovligt indhold og ulovlige produkter, som giver brugerne mulighed for at anmelde hadefuldt tale på en nem og effektiv måde. For meget store onlineplatforme er forslaget fokus desuden at afhjælpe de resterende mangler, der giver mulighed for ulovlig og skadelig onlineadfærd, navnlig over for sårbare grupper.

Adfærdskodeksen for bekæmpelse af ulovlig hadefuldt tale på internettet⁵⁴ er et frivilligt samarbejde mellem Kommissionen og IT-virksomheder for at forhindre spredning af ulovlig, herunder antisemitisk, hadefuldt tale. For at fremme en integreret indsats fra EU-medlemsstaternes side rettet mod grupper og enkeltpersoner, som spreder hadfuldt og terrorrelateret onlineindhold, koordinerer Europol på europæisk plan aktionsdage rettet mod racistisk og fremmedfjendsk hadefuldt tale⁵⁵ og terrorrelateret og voldeligt ekstremistisk indhold online, herunder antisemitisk indhold.

Inden for rammerne af **handlingsplanen for bekæmpelse af desinformation**⁵⁶ og **handlingsplanen for europæisk demokrati**⁵⁷ vil Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten fortsat være særligt opmærksomme på at analysere og reagere på desinformationskampagner, hadefuldt tale, tilskyndelse til vold og ekstremistisk retorik, herunder gennem EU-Udenrigstjenestens East StratCom-taskforce. Derudover bliver **adfærdskodeksen om desinformation**⁵⁸ styrket⁵⁹, hvilket også vil bidrage til en bedre bekæmpelse af antisemitisme online. Civilsamfundsorganisationer arbejder tæt sammen med Kommissionen og onlineplatforme om at anvende adfærdskodekserne.

Nye teknologier giver nye muligheder for at forbedre folks liv, men de kan også gøre forskelsbehandling værre og forstærke skadeligt indhold på nettet, herunder antisemitisk indhold. **Retsakten om kunstig intelligens (AI)**⁶⁰ har til formål at forhindre højrisiko-AI-systemer i at udbrede forskelsbehandling og fordomme, herunder antisemitisk had. AI-algoritmer kan også bruges til at styrke positive budskaber og modfortællinger ved at samle

⁵² [Direktiv 2010/13/EU](#).

⁵³ [COM\(2020\) 825 final](#).

⁵⁴ [Adfærdskodeks for bekæmpelse af ulovlig hadefuldt tale på internettet](#).

⁵⁵ [Stopping Hate Speech Online: Europol Coordinates First Europe-Wide Action Day](#), 5. november 2020.

⁵⁶ [JOIN\(2018\) 36 final](#).

⁵⁷ [COM\(2020\) 790 final](#).

⁵⁸ [Adfærdskodeksen om desinformation](#).

⁵⁹ [COM\(2021\) 262 final](#).

⁶⁰ [COM\(2021\) 206 final](#).

eksperter om at tackle antisemitisme, konspirationsteorier og benægtelse eller forvrængning af holocaust online.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- styrke kampen mod antisemitisme online ved at støtte oprettelsen af et **europæisk netværk af betroede indberettere og jødiske organisationer** i overensstemmelse med adfærdskodeksen for bekæmpelse af hadefuldt tale. Den vil også støtte det europæiske observatorium for digitale medier og dets nationale knudepunkter **for at øge kapaciteten hos deres faktatjekkere** med hensyn til desinformation, og den vil samarbejde med uafhængige organisationer om at udvikle **modfortællinger**, herunder på ikke-EU-sprog
- organisere en **hackathon** for at lette udvekslingen mellem eksperter med henblik på at udvikle nye innovative metoder til bekæmpelse af antisemitisme i onlinemiljøet og det digitale miljø
- samarbejde med industrien og IT-virksomheder om at **forhindre ulovlig visning og salg af nazirelaterede symboler, genstande og litteratur** online
- foretage en **omfattende dataanalyse** for bedre at forstå spredningen af antisemitisme online, dvs. hvordan den rejser og udvider sig
- behandle antisemitisk hadefuldt tale i den kommende opdaterede strategi for et **bedre internet for børn**.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at **støtte civilsamfundsorganisationer (herunder finansielt)** i bekæmpelsen af antisemitisk hadefuldt tale, desinformation og konspirationsteorier online på relevante sprog
- at **styrke** de nationale retshåndhævende og retslige myndigheders **kapacitet** til at retsforfølge hadefuldt tale på internettet.

1.4. Bekæmpelse af antisemitisk forskelsbehandling

Jødiske borgere risikerer at blive udsat for forskelsbehandling, navnlig når de kan identificeres som jødiske, f.eks. når de bærer en kippah eller en halskæde med davidsstjernen, eller når de taler åbent om deres jødiske identitet. De kan risikere forskelsbehandling, når de ansøger om et job, eller på arbejdspladsen og på andre områder såsom uddannelse, sundhed eller bolig. EU-retten forbyder forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, herunder pga. antisemitisme. Dette gælder især **direktivet om racelighed**⁶¹, der sikrer jødiske borgere beskyttelse mod forskelsbehandling (herunder chikane) på grund af "race eller etnisk oprindelse" på forskellige livsområder⁶², og **direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet**⁶³, der sikrer jødiske borgere beskyttelse mod forskelsbehandling eller chikane på grund af religion eller tro på beskæftigelsesområdet.

Nationale ligestillingsorganer fremmer, analyserer, overvåger og støtter ligebehandling. Senest i 2022 vil Kommissionen foreslå ny lovgivning for at styrke deres rolle. Mangfoldighedschartre tilskynder organisationer til at udvikle og gennemføre mangfoldigheds- og inklusionspolitikker på arbejdspladsen. EU-plattformen for

⁶¹ [Direktiv 2000/43/EF](#).

⁶² Beskæftigelse og erhvervsuddannelse, social beskyttelse, herunder social sikring, sociale goder, uddannelse og adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig.

⁶³ [Direktiv 2000/78/EF](#).

mangfoldighedschartre er blevet oprettet for at muliggøre udveksling af erfaringer og god praksis mellem eksisterende chartre⁶⁴. Chartrene bør også systematisk adressere de specifikke udfordringer med at identificere og bekæmpe antisemitisme på arbejdspladsen.

Ligestillingsdata vedrørende jødiske borgere er forholdsvis sparsomme, fordi det er følsomt at indsamle data baseret på racemæssig eller etnisk oprindelse, religion eller tro, og fordi de europæiske jøder er en ret lille gruppe, hvilket begrænser adgangen til aggregerede data fra større undersøgelser. EU's Gruppe på Højt Plan vedrørende Ikke-forskelsbehandling, Ligestilling og Mangfoldighed bistår gennem en særlig undergruppe medlemsstaterne med at indsamle data for at bidrage til at analysere ligestillingssituationen under fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder⁶⁵. Desuden vil Kommissionen gennemføre en række foranstaltninger for at imødegå racemæssige og etniske stereotyper sammen med medierne, civilsamfundet og repræsentanter for personer med en racemæssig eller etnisk minoritetsbaggrund, og den vil iværksætte et tiltag til sikring af en konsekvent tilgang til indsamling af ligestillingsdata, navnlig for så vidt angår data opdelt efter race eller etnisk oprindelse⁶⁶.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- foreslå **bindende standarder for nationale ligestillingsorganer** senest i 2022 og samarbejde med **Equinet⁶⁷ og ligestillingsorganer** for at øge deres viden om antisemitisme
- støtte medlemsstaterne i **udformningen og gennemførelsen af reformer** med sigte på at bekæmpe forskelsbehandling i skolerne generelt — og antisemitisme i særdeleshed — inden for rammerne af instrumentet for teknisk støtte, herunder på tværs af flere lande, for at fremme et stærkere samarbejde og bygge videre på bedste praksis.
- inddrage data vedrørende antisemitisme og jødiske borgere i EU i **indsamlingen og anvendelsen af ligestillingsdata** om race eller etnisk oprindelse og religion eller tro.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at sikre, at **de nationale ligestillingsorganer er tilstrækkeligt udstyret** til at sikre, at tilfælde af antisemitisk forskelsbehandling håndteres og indberettes korrekt
- at **gøre op med antisemitisk forskelsbehandling** på alle områder, herunder inden for uddannelse, beskæftigelse, sundhed og boliger gennem målrettede foranstaltninger såsom uddannelse og oplysning.

1.5. Europa-Kommissionen går foran med et godt eksempel

Som led i sin egen HR-strategi vil Kommissionen fortsætte med at stræbe efter et **inklusivt og mangfoldigt arbejdsmiljø⁶⁸ uden antisemitisme** gennem mangfoldigheds- og ligestillingspolitikker, der forhindrer chikane, forskelsbehandling og enhver form for racisme. Den vil navnlig fortsætte indsatsen for at øge bevidstheden blandt sine medarbejdere om antisemitisme og om, hvordan den bekæmpes, og for at øge forståelsen af jødisk liv og kultur, herunder som led i et generelt fokus på centrale europæiske værdier såsom respekt for

⁶⁴ [EU-plattformen for mangfoldighedschartre](#).

⁶⁵ [Undergruppen vedrørende ligestillingsdata, Agenturet for Grundlæggende Rettigheder, 2019](#).

⁶⁶ [Handlingsplanen mod racisme, COM\(565\) final](#).

⁶⁷ Det europæiske netværk for nationale ligestillingsorganer.

⁶⁸ Europa-Kommissionen oprettede sit eget Kontor for Mangfoldighed og Inklusion i november 2020.

minoritetsgrupper. Personalet vil også modtage undervisning om ubevidste fordomme, herunder dem, der er baseret på opfattelser af religion eller tro. Kommissionen vil fortsætte med at markere holocaust med interne arrangementer og oplysningsinitiativer og med at afholde den årlige EuroChanukah⁶⁹ for at anerkende personalets mangfoldighed. Kommissionen opfordrer de øvrige EU-institutioner til også at tage skridt til at fremme mangfoldighed og inklusion på deres respektive arbejdspladser.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- fortsætte sin **nultolerancetilgang over for antisemitisme** inden for institutionen med IHRA's definition som reference
- tilbyde **uddannelse til relevant personale** såsom HR-medarbejdere, således at de — på grundlag af IHRA's definition — kan genkende antisemitisme, og i relevant omfang tilrettelægge studiebesøg, f.eks. til Israel
- tilskynde til anvendelse af **fleksible arbejdsordninger** for at gøre det muligt for alle medarbejdere at holde fri på deres religiøse helligdage
- opfordre Europaskolerne til at sikre, at alle elever lærer om jødisk liv i Europa, holocaust og antisemitisme, og **markere den årlige internationale mindededag for holocaust**, bl.a. med mulighed for at besøge mindesmærker.

II. BESKYTTELSE OG FREMME AF JØDISK LIV I EU

"Jeg er bange for, at jeg har levet længe nok til at se ting, som jeg troede, at historien endelig havde ladet forsvinde, men de ventede kun på at vågne fra deres dvale."

— **Liliana Segre (Shoah-overlever)**

For at jødiske borgere kan deltage fuldt ud i det europæiske liv, er det afgørende, at de føler sig trygge og sikre. Sikkerhed er imidlertid det jødiske samfunds største bekymring⁷⁰. 38 % af den jødiske befolkning har overvejet at emigrere, fordi de ikke føler sig trygge som jøder i EU⁷¹.

En tredjedel (34 %) af den jødiske befolkning undgår engang imellem eller oftere at besøge jødiske arrangementer eller steder, fordi de ikke ville føle sig sikre dér eller på vejen dertil⁷².

Flere dødbringende terrorangreb i Europa har vist, at jødiske bygninger ikke altid er tilstrækkeligt beskyttede. Selv om de nationale myndigheder er ansvarlige for at beskytte alle borgere, har de fleste jødiske samfund og civilsamfundsorganisationer været nødt til at investere betydelige midler i deres egne sikkerhedsforanstaltninger.

2.1. Bekæmpelse af voldelig ekstremisme og terrorisme rettet mod jøder

⁶⁹ [Den jødiske lysfest.](#)

⁷⁰ 47 % af de europæiske jøder er bekymrede for at blive offer for antisemitiske verbale fornærmelser eller antisemitisk chikane, og 40 % er bekymrede for at blive fysisk angrebet inden for de næste 12 måneder. ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

⁷¹ [Anden FRA-undersøgelse, 2018.](#)

⁷² [Anden FRA-undersøgelse, 2018.](#)

Strategien for sikkerhedsunionen⁷³ for 2020-2025 har til formål at garantere sikkerheden for alle i EU i overensstemmelse med EU's værdier og principper. 2020-dagsordenen for bekæmpelse af terrorisme⁷⁴ optrapper kampen mod terrorisme og voldelig ekstremisme og styrker EU's modstandsdygtighed over for terrortrusler.

Inden for rammerne af handlingsplanen fra 2017 til støtte for beskyttelsen af offentlige steder, herunder religiøse samlingssteder⁷⁵, udviklede og udarbejdede Kommissionen forskellige former for vejledningsmaterialer⁷⁶, værktøjer og uddannelse⁷⁷ til støtte for medlemsstaternes og trossamfundenes arbejde på dette område. I Rådets konklusioner fra juni 2021 om beskyttelse af offentlige rum⁷⁸ blev det understreget, at religiøse samlingssteder kræver specifikke beskyttelsesforanstaltninger.

Samarbejdet mellem offentlige myndigheder og trossamfund og deres ledere, herunder de jødiske, skal styrkes yderligere for at øge sikkerhedsbevidstheden og samfundenes engagement og modstandsdygtighed gennem tillidsskabende aktiviteter. Dette vil fremme god praksis og uddannelse i beskyttelse af religiøse samlingssteder, som i stigende grad er blevet et mål for terrorangreb. Kommissionen vil også **afholde en konference på højt plan** om beskyttelse af jødiske samfund i EU.

Kommissionen vil fortsætte med at støtte medlemsstaterne og jødiske samfund i at **styrke beskyttelsen af religiøse samlingssteder** som led i dens støtte til beskyttelse af offentlige steder. Den næste indkaldelse af forslag vil blive offentliggjort i 2022 og vil øge det samlede støttebeløb til 24 mio. EUR. Kommissionen vil sammen med EU's Efterretnings- og Situationscenter undersøge muligheden for regelmæssige **EU-vurderinger af de specifikke trusler mod jødiske borgere, samfund og religiøse samlingssteder** med henblik på bedre at forstå, forebygge, beskytte og reagere på specifikke sikkerhedsrisici.

For at kunne bekæmpe voldelig ekstremisme er det afgørende at styrke vores demokratiske samfund og øge samfundets modstandsdygtighed over for ekstremistiske ideologier. Antisemitisme kan findes på tværs af spektret af ekstremistiske ideologier — fra jihadisme til voldelig højreekstremisme. Radikalisering, rekruttering og forberedelse af terrorangreb finder ofte sted online. Med **forordningen om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online**⁷⁹ tackles dette ved at kræve, at onlineplatforme skal spille en mere aktiv rolle med hensyn til at opspore sådant indhold og fjerne det inden for højst 1 time.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- stille EU-finansiering til rådighed for projekter, der fokuserer på **beskyttelse af offentlige steder og religiøse samlingssteder**, og i samarbejde med medlemsstaterne kortlægge de eksisterende nationale sikkerheds- og beskyttelsesforanstaltninger
- fortsætte med at finansiere **forsknings- og innovationsaktiviteter**, primært via Horisont Europa-programmet, med henblik på at forstå de aktuelle radikaliserings-tendenser samt midlerne og mønstrene til effektivt at forebygge og reagere på dem
- intensivere sin **operationelle støtte** til medlemsstaterne og de jødiske samfund ved at

⁷³ [COM\(2020\) 605 final](#).

⁷⁴ [COM\(2020\) 795 final](#).

⁷⁵ [COM\(2017\) 612 final](#).

⁷⁶ [Guideline - Building Perimeter Protection](#), JRC, 2020.

⁷⁷ Kommissionen har hvert efterår et uddannelsesstilbud om beskyttelse af offentlige steder for medlemmer af religiøse samfund.

⁷⁸ [Rådets konklusioner om beskyttelse af offentlige rum](#), 7. juni 2021.

⁷⁹ [Forordning \(EU\) 2021/784](#).

tilbyde uddannelse i sikkerhedsforanstaltninger. Dette vil omfatte besøg af EU-sikkerhedsrådgivere i medlemsstaterne for at etablere et **netværk af undervisere** inden for beskyttelse af religiøse samlingssteder

- gennem **Netværket til Bevidstgørelse Omkring Radikalisering** identificere antisemitismens specifikke relevans og konsekvenser i Kommissionens arbejde med forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme
- **arbejde tæt sammen med Europol**, herunder dets EU-internetindberetningsenhed, om at bekæmpe antisemitisk terrorisme og voldelig ekstremisme online ved at gribe ind over for grupper og enkeltpersoner, der spredter terrorrelateret indhold på nettet, og sikre en **hurtig gennemførelse af forordningen om terrorrelateret indhold online**
- yde støtte til at mindes **ofre for terrorangreb, bl.a. via en digital mindevæg for ofrene.**

Medlemsstaterne opfordres til:

- at træffe de nødvendige foranstaltninger til at **garantere sikkerheden i jødiske lokaler** og yde tilstrækkelig finansiel eller anden støtte, herunder med støtte fra EU's årlige programmer under **Fonden for Intern Sikkerhed — Politi**
- at integrere og gennemføre EU-værktøjer og -vejledning⁸⁰ **om beskyttelse af religiøse samlingssteder** som led i deres nationale strategier for bekæmpelse af antisemitisme
- at **benytte sig af Europs støtte i forbindelse med aktiviteter inden for terrorbekæmpelse**, både online og offline, og dertil relaterede undersøgelser, herunder af sammenhæng med racisme, fremmedhad og antisemitisme.

2.2. Fremme af jødisk liv og religions- og trosfrihed

Jødisk liv er en del af mangfoldigheden i EU. Jøder kan være sekulære, liberale, reformerede, agnostiske, ortodokse eller ultraortodokse, de kan være ashkenaziske eller sefardiske jøder, og de kan have rødder i det tidligere Sovjetunionen, Mellemøsten, Centralasien, Afrika og andre steder. Mange jøder er en del af blandede familier, hvilket øger mangfoldigheden af oprindelser og overbevisninger yderligere⁸¹. På trods af jødernes mangeårige tilstedeværelse i Europa er **kendskabet til jødisk liv og jødedommen** imidlertid begrænset. Kun 3 % af de europæiske borgere føler sig meget velinformeret om jødisk historie, skikke og praksis, mens 68 % ikke føler sig informeret⁸². For at nedbryde fordomme og opnå fuld anerkendelse af **jødisk liv som en del af samfundet i Europa** er det nødvendigt at øge bevidstheden om og kendskabet til jødisk historie og kultur i den brede offentlighed⁸³.

Jødiske borgere giver udtryk for deres jødiske identitet gennem specifik kulturel, traditionel og religiøs praksis, hvorved de mindes deres historie og lærer videre til de næste generationer. En af disse praksisser er forårsfestivalen *Tu Bishvat* (træernes nytår), en jødisk helligdag, som handler om at bevare naturen, hvor der plantes træer som en del af fejringen.

⁸⁰F.eks. værktøjet til vurdering af sårbarhed og [EU's lynguide til støtte for beskyttelsen af religiøse samlingssteder](#).

⁸¹ [Jews in Europe at the turn of the millennium: population trends and estimates](#) af Sergio DellaPergola og Daniel Staetsky, European Jewish Demography Unit/JPR, 2020.

⁸² [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januar 2019](#).

⁸³ For 82 % af de jødiske borgere i EU ville et forbud mod omskæring være et problem, og for 69 % ville et forbud mod traditionel slagtning være et problem ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

Shechita, dvs. kosher slagting⁸⁴ af dyr, er et andet eksempel. EU-Domstolen anerkendte i sin dom om rituel slagting fra december 2020⁸⁵, at medlemsstaterne kan vedtage forskellige regler afhængigt af den nationale kontekst og samtidig sikre overholdelse af chartrets artikel 10, stk. 1,⁸⁶ ved at sikre en passende balance mellem friheden til at udøve sin religion og beskyttelsen af dyrevelfærd⁸⁷.

Jødisk liv kan kun blomstre i et rummeligt samfund, der bygger på stærke og tillidsfulde forbindelser med andre samfund, herunder til nyttilkomne. Det gælder navnlig på lokalt plan. Kultur kan spille en vigtig rolle i udviklingen af et inklusivt samfund. Fra musik til film og scenekunst er kultursektoren en stærk drivkraft for fremme af inklusion og bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling. Kommissionen **støtter jødisk kultur og kunst** gennem EU's finansieringsprogrammer, f.eks. programmet Et Kreativt Europa, for derigennem at bekæmpe stereotyper — bl.a. om jødiske borgere — i det europæiske samfund.

Sport og medier spiller også en vigtig rolle med hensyn til at fremme inklusion. Inden for fodbolden forsøger nogle nationale forbund og klubber allerede at imødegå adfærd og hændelser af antisemitisk karakter. Kommissionen vil arbejde tæt sammen med civilsamfundsinitiativer og andre relevante aktører for at styrke bekæmpelsen af antisemitisme og racisme inden for fodbold i den kommende samarbejdsaftale med UEFA (2022-2024) og for at bekæmpe antisemitisme inden for sport generelt i samarbejde med andre partnerorganisationer, herunder gennem kampagner på de sociale medier. Stereotyper forekommer også i medierne. Kommissionen vil, samtidig med at den respekterer pressefriheden, støtte **uddannelse af journalister** med henblik på genkendelse af alle former for antisemitisme og afdækning af antisemitiske fordomme inden for journalistikken.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- øge den brede offentligheds viden om og forståelse af jødisk liv gennem en **oplysningskampagne** i tæt samarbejde med jødiske samfund, herunder gennem **interkulturelle og interreligiøse dialoger** og aktiviteter
- fremme forbindelser mellem den **jødiske tradition med at plante træer** på helligdagen *Tu B'Shvat* (også som en aktivitet for skolebørn) og **EU's tilsagn om at plante 3 milliarder yderligere træer** inden for rammerne af biodiversitetsstrategien og skovstrategien for 2030, således at man i fællesskab øger den respektive bevidsthed og synlighed⁸⁸
- lette **udvekslingen af praksis** mellem offentlige myndigheder og jødiske og muslimske samfund vedrørende slagting på grundlag af religiøse traditioner ved at trække på erfaringerne i internationale organisationer som FN, OSCE-ODIHR og Europarådet
- træffe foranstaltninger til at bekæmpe antisemitisme og fremme jødisk liv på **regionalt og lokalt plan**, herunder ved at foretage en kortlægning og udvikle en

⁸⁴ Traditionel slagting (*Shechita*) er anvendelsen af kosher slagting af dyr i forbindelse med en foreskrevet metode til fødevareproduktion. For 69 % af den jødiske befolkning vil et forbud mod traditionel slagting være et problem ([anden FRA-undersøgelse, 2018](#)).

⁸⁵ Domstolens dom af 17. december 2020, Centraal Israëlitisch Consistorie van België mfl., [C-336/19](#).

⁸⁶ Artikel 10, stk. 1: "Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed. Denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke".

⁸⁷ Dommens præmis 71. I medfør af Rådets forordning (EF) nr. 1099/2009 er traditionel slagting tilladt i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til de berørte trossamfunds behov, og strengere regler fra medlemsstaternes side kræver en tilstrækkelig begrundelse.

⁸⁸ [COM\(2020\) 380 final](#).

vejledning om god praksis og uddannelse for organisationer, der opererer på regionalt og lokalt plan

- støtte udvekslingen gennem **det europæiske integrationsnetværk** vedrørende god praksis med hensyn til oplysningen af migranter om EU's værdier, herunder om bekæmpelse af antisemitisme, f.eks. ved at samarbejde med migranter som ambassadører for EU's værdier.

Medlemsstaterne opfordres til:

- gennem **politiske og retlige foranstaltninger** at sikre, at religiøse grupper eller samfund, herunder jøder, kan leve deres liv i overensstemmelse med deres religiøse og kulturelle traditioner
- at **øge bevidstheden** i den brede offentlighed **om jødisk liv og jødiske traditioner**, bl.a. ved offentligt at markere dage, der er relevante for den jødiske befolkning, og ved at finansiere projekter og gennemføre kampagner.

2.3. Beskyttelse af jødisk kulturarv

Den jødiske kulturarv er en integreret del af europæisk kultur. Udryddelsen af jødiske samfund under holocaust ændrede Europas ansigt og efterlod mange bygninger, kirkegårde og andre jødiske kulturarvssteder enten uden opsyn eller ubenyttede. Denne "forældreløse kulturarv" er nu ofte i dårlig stand eller i fare for at forfalde.

Det europæiske handlingsprogram for kulturarv⁸⁹ omfatter en særlig foranstaltning vedrørende jødiske kirkegårde i Europa. Europas kulturarv, herunder jødisk kulturarv, støttes af en række af EU's politikker, programmer og midler, navnlig Et Kreativt Europa, Horisont Europa, Erasmus+, programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og fondene under samhørighedspolitikken. Europarådets rammekonvention om kulturarvens værdi for samfundet⁹⁰ fremhæver kulturarvens vigtighed i relation til menneskerettigheder og demokrati, og fremmer en bredere forståelse af kulturarven og dens forhold til fællesskaber og samfundet.⁹¹ Terezín-erklæringen om aktiver fra holocausttiden og relaterede spørgsmål⁹², der blev undertegnet af alle medlemsstaterne i 2009⁹³, skitserer en række foranstaltninger med henblik på genoprettende retfærdighed for ofrene for nazisternes forfølgelse og deres efterkommere. I forbindelse med DiscoverEU⁹⁴ opfordres unge rejsende til at besøge kulturarvssteder for at øge deres bevidsthed om Europas kulturarv.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- opfordre byer til at fortælle om deres mindretals historie, herunder det jødiske samfunds historie, når de ansøger om titlen som **europæisk kulturhovedstad**
- bruge **de europæiske kulturarvsdage**, et fælles initiativ fra Europarådet og

⁸⁹ [Det europæiske handlingsprogram for kulturarv](#).

⁹⁰ [Rammekonventionen om kulturarvens værdi for samfundet](#) blev vedtaget af Europarådets Ministerkomité den 13. oktober 2005, åbnet for undertegnelse for medlemsstaterne den 27. oktober 2005 og trådte i kraft den 1. juni 2011.

⁹¹ [Beslutning 2309 \(2019\)](#).

⁹² [Terezín-erklæringen 2009](#).

⁹³ Se også: [Fælles erklæring fra Europa-Kommissionen og det tjekkiske EU-formandskab](#), undertegnet den 29. juni 2009.

⁹⁴ https://europa.eu/youth/discovereu_da

Kommissionen, til at henlede opmærksomheden på jødisk kulturarv i hele Europa

- Fortsætte **projektet med henblik på at genfinde jødisk kulturgods ad digital vej**⁹⁵, der har til formål at udvikle en omfattende database med oplysninger om jødisk ejede kulturelle aktiver, som blev stjålet af nazisterne, indsamle god praksis og foreslå oplysningsaktiviteter
- iværksætte en forberedende foranstaltning til **beskyttelse af jødiske kirkegårde i Europa**, udnytte resultaterne af to tidligere pilotprojekter fra Europa-Parlamentet⁹⁶ om dette emne og fremme forbindelserne mellem grupper, der er interesserede i bevarelsen af jødiske kirkegårde
- Fremme **besøg af unge** rejsende i Europa på jødiske kulturarvssteder i forbindelse med **DiscoverEU**.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at fremme og støtte de europæiske kulturarvsdage ved at sætte fokus på **jødisk kulturarv i national sammenhæng**, herunder på nationale museer, statsstøttede festivaler og inden for kunst
- at støtte **bevarelse og beskyttelse af jødisk kulturarv** inden for rammerne af Europarådets rammekonvention om kulturarvens værdi for samfundet
- at udnytte EU's finansieringsmuligheder, herunder **fondene under samhørighedspolitikken**, til at beskytte jødisk kulturarv.
- gennemføre **Terezín-erklæringen** fra 2009.

III. UDDANNELSE, FORSKNING OG ERINDRING OM HOLOCAUST

"Hvor er det vidunderligt, at ingen behøver at vente et øjeblik på at gøre verden til et bedre sted."

— Anne Frank

For at forme Europas fremtid er vi nødt til at forstå fortiden. Viden om jødisk liv og antisemitisme i Europa gennem århundreder og indvirkningen af holocaust på den jødiske befolkning og det europæiske kontinent er afgørende for at forstå antisemitisme i dag og forhindre, at sådanne grusomheder nogensinde sker igen. **Uddannelse og forskning i jødisk liv, antisemitisme og holocaust** er afgørende i denne henseende og bør ikke kun fokusere på holocaust, men også på jødiske bidrag til det europæiske samfund.

Meddelelserne om det **europæiske uddannelsesområde**⁹⁷ og det nye **europæiske forskningsrum**⁹⁸ omhandler emner som inklusion, lighed og ikkeforskelsbehandling. Kommissionen har også foreslået, at lige muligheder skal være en fælles værdi inden for forskning og innovation i forbindelse med den kommende **pagt for forskning og innovation**.

Handlingsplanen for digital uddannelse (2021-2027) fokuserer på betydningen af at bekæmpe desinformation og fremme digitale færdigheder inden for uddannelse gennem udvikling af retningslinjer for lærere og undervisere med henblik på at fremme kritisk tænkning, tolerance og myndiggørelse online. Desuden har UNESCO og OSCE/ODIHR gentagne gange opfordret til at fremme uddannelsesprogrammer i de deltagende stater, herunder EU's medlemsstater, for at øge bevidstheden om værdien af gensidig respekt og forståelse blandt unge. UNESCO og OSCE/ODIHR opmuntrer således til undervisning i

⁹⁵ Den database, der er udarbejdet i projektets fase I, findes her: <https://pilot-demo.jdcrp.org>

⁹⁶ <https://www.esif-surveys.org/>.

⁹⁷ [COM\(2020\) 625 final](#).

⁹⁸ [COM\(2020\) 628 final](#).

antisemitisme, og i den forbindelse sikres der en systematisk tilgang, herunder udvikling og anvendelse af læseplaner, som omfatter nutidige former af antisemitisme⁹⁹.

3.1. Uddannelse og forskning vedrørende antisemitisme og jødisk liv

Alle børn bør lære om jødisk liv og antisemitisme som en integreret del af Europas historie. Uddannelse kan **styrke unges modstandsdygtighed over for antisemitiske idéer** og ideologier og over for alle former for intolerance og forskelsbehandling. Muligheder for at samarbejde med jødiske samfund og deres medlemmer og med andre mindretal og religiøse grupper kan også fremme gensidig forståelse. **Det europæiske år for unge 2022** vil give nye muligheder i denne henseende. Skoler og campusser skal være sikre steder for alle. Lærerne bør rustes til at behandle emner som antisemitisme, holocaust og jødisk liv og historie, også i multikulturelle klasseværelser.

Kommissionen har støttet forskning i antisemitisme, jødisk liv og holocaust gennem Horisont 2020 og programmet "Europa for Borgerne", og den vil fortsat gøre dette inden for rammerne af deres efterfølgere Horisont Europa¹⁰⁰ og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier. Universitetsprofessorater i antisemitisme og jødiske studier er imidlertid kun løst forbundne i EU, og der findes ikke noget **overordnet forskningsknudepunkt**. Forskningsindsatsen vedrørende alle aspekter af antisemitisme og jødisk liv i Europa bør øges for at supplere holocaust-forskningen.

EU går nu forrest med hensyn til at sikre sammenlignelige data om antisemitiske erfaringer og opfattelser. Undersøgelsen fra **Agenturet for Grundlæggende Rettigheder om jødiske borgeres erfaringer med antisemitisme** vil blive gentaget i 2023 og efterfølgende med jævne mellemrum. **Eurobarometer-undersøgelsen om opfattelsen af antisemitisme** i offentligheden vil blive gennemført for anden gang i 2024 og derefter hvert femte år. For yderligere at fremme evidensbaserede politikker er der behov for mere forskning i antisemitiske fordomme i den brede befolkning.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- i samarbejde med medlemsstaterne og forskningsverdenen fremme oprettelsen af et europæisk **forskningsknudepunkt for nutidens antisemitisme og for jødisk liv og kultur** med henblik på styrkelse af tværfaglig forskning i hele Europa og gennem Horisont Europa finansiere **forskning** i forskellige strukturelle former for racisme og fremmedhad under hensyntagen til særlige nationale forhold og intersektionalitet
- støtte udviklingen af et netværk af **unge europæiske ambassadører, der skal bidrage til at sætte fokus på erindringen om holocaust** i skolen, på universiteter og på erhvervsuddannelsesinstitutioner
- finansiere en **EU-dækkende undersøgelse af antisemitiske fordomme** i den brede befolkning i alle medlemsstater, herunder blandt unge
- støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at fremme fælles værdier og inklusiv uddannelse og gennemføre Rådets henstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen¹⁰¹ gennem den nye **arbejdsgruppe om ligestilling og værdier inden for uddannelse**, herunder om

⁹⁹ODIHR har udviklet en samling af ressourcer og programmer for at øge bevidstheden om forskelsbehandling, hadforbrydelser, antisemitisme og andre former for intolerance, herunder mod muslimer, kristne og medlemmer af andre religioner eller trosretninger. Yderligere oplysninger findes på [OSCE/ODIHR's websted](#).

¹⁰⁰De første indkaldelser under Horisont Europa vil f.eks. finansiere forskning i forskellige strukturelle former for racisme og fremmedhad under hensyntagen til særlige nationale forhold og intersektionalitet.

¹⁰¹[Rådets henstilling \(2018/C 195/01\)](#) af 22. maj 2018.

jødisk liv og jødiske traditioner

- støtte aktiviteter gennem Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorp, der har til formål at fremme europæiske værdier og bekæmpe alle former for forskelsbehandling og intolerance, **herunder antisemitisme**, ved at fremme folkeoplysning og unges deltagelse i det demokratiske liv
- støtte **uddannelse af undervisere** i samarbejde med UNESCO og OSCE-ODIHR på grundlag af deres vejledning om håndtering af antisemitisme gennem uddannelse, som er rettet til henholdsvis politiske beslutningstagere og uddannelsesinstitutioner
- gennem instrumentet for teknisk støtte bistå medlemsstaterne med at udforme og **gennemføre reformer i skolerne** med henblik på at bekæmpe forskelsbehandling generelt og antisemitisme i særdeleshed.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at fremme **kendskabet til jødisk liv, antisemitisme og holocaust** gennem uddannelse og forskning og tilskynde til udveksling med lokalsamfundene, hvor det er muligt.
- at rapportere om og registrere tilfælde af **antisemitisk forskelsbehandling i skolerne** og støtte skoledirektører og lærere i deres indsats over for dem.

3.2. Uddannelse, forskning og erindring om holocaust

Seks millioner jødiske børn, kvinder og mænd blev myrdet under holocaust, og det er en helt central arv i europæisk historie. Mens jøder var det nazistiske regimes vigtigste mål, blev andre grupper også forfulgt, herunder romaer, personer med handicap, slaviske folk, Jehovas vidner, LGBTIQ-personer og systemkritikere.

I årtier har overlevende fra holocaust delt deres historier som en del af **erindringstraditionen**. I dag er alle de overlevende imidlertid blevet gamle, eller de er gået bort. Dem, der var voksne under Anden Verdenskrig og havde de tydeligste erindringer om holocaust, er ikke længere blandt os. At fastholde og vise respekt for den arv, de efterlader, ikke at glemme deres historier og at genfortælle dem nøjagtigt samt at finde nye måder at mindes på, det er en udfordring og en pligt for denne generation og fremtidige generationer af europæere.

I øjeblikket har hver tyvende europæer aldrig hørt om holocaust, og mindre end halvdelen af europæerne mener, at der undervises tilstrækkeligt om emnet i skolerne¹⁰². **Uddannelse og forskning** spiller en vigtig rolle med hensyn til at øge bevidstheden om holocaust.

Gratis, åben og uafhængig forskning er en kerneværdi i demokratier. Det er også vigtigt med forskning i alle aspekter af holocaust for at øge forståelsen af, hvordan holocaust kunne finde sted i Europa. Med 25 mio. EUR (2010-2024)¹⁰³ forbinder den europæiske forskningsinfrastruktur for holocaust (**European Holocaust Research Infrastructure — EHRI**)¹⁰⁴ — det største EU-finansierede forskningsinitiativ om holocaust globalt — forskersamfundet ved at stille spredte kilder med relation til holocaust til rådighed i og uden for Europa. EHRI vil i den forbindelse udvide forskningsfokusset inden for manifestationer af antisemitisme, der førte til holocaust.

¹⁰² To tredjedele af europæerne er overbevist om, at det at mindes holocaust bidrager til at sikre, at sådanne grusomheder aldrig sker igen. ([CNN Poll: Anti-Semitism in Europe – A shadow over Europe, 2018.](#))

¹⁰³ EHRI, der finansieres af EU's rammeprogrammer for forskning og innovation, er i øjeblikket ved at udvikle sig til en langsigtet europæisk infrastruktur baseret på fælles finansiering fra medlemsstaterne.

¹⁰⁴ <https://www.ehri-project.eu/>.

Der skal også udvikles nye metoder til bevidstgørelse, navnlig i en lokal sammenhæng. Steder, "hvor holocaust har fundet sted", fra synagoger til jødiske kultursteder og fra skjulesteder til henrettelsespladser, er således ofte ikke synlige. **Et netværk, der gør det muligt for skoleelever, praktikere og den brede offentlighed at spore den jødiske tilstedeværelse i Europa** gennem århundreder kunne være en del heraf, og det kunne fremme lokale initiativer vedrørende besøg på og restaurering af kultursteder og mindesteder.

Kommissionen vil også fremme **offentlig debat** (online eller via borgermøder) om holocausts betydning i et mangfoldigt EU og støtte oprettelsen af et deltagelsesbaseret **europæisk holocaustmonument** i Bruxelles, der skal knyttes til kunstværker i EU's hovedstæder.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- støtte oprettelsen af et **netværk af steder, "hvor holocaust har fundet sted"**, i samarbejde med lokalsamfundene, herunder også finansielt
- stille **projektfinansiering til rådighed via erindringsdelen** af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier for at mindes holocaust, hvilket også skal gøres gennem **digitalisering af arkiver og vidnesbyrd** fra overlevende fra holocaust
- fortsætte sin tilstedeværelse i forbindelse med og sin støtte til **mindedage og -arrangementer for holocaust** både på EU-plan og nationalt plan i samarbejde med Kommissionens repræsentationer i medlemsstaterne og EU-delegationerne.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at **mindes holocaust offentligt** i tæt samarbejde med det jødiske samfund, herunder med inddragelse af de nationale parlamenter
- at sikre, at **holocausts universelle karakter afspejles inden for uddannelse**, og vurdere effektiviteten af undervisningen, herunder i et multietnisk og mangfoldigt klasseværelse
- **blive aktive partnere i gennemførelsen af EHRI-infrastrukturen**, herunder gennem finansielle bidrag.

3.3. Benægtelse, forvrængning og bagatellisering af holocaust

Benægtelse, forvrængning og bagatellisering af holocaust forekommer desværre i stigende grad. 53 % af europæerne opfatter holocaustbenægtelse som et problem i deres land¹⁰⁵. 62 % af de jødiske borgere har set eller hørt ikkejødiske personer antyde, at holocaust er en myte eller er blevet overdrevet¹⁰⁶. Benægtelse, forvrængning og bagatellisering af holocaust anvendes ofte til at skabe had til den jødiske befolkning og i et forsøg på at omskrive europæisk og jødisk historie. Den nedbrydende virkning på den kollektive historiske erindring og vores demokratiske samfunds modstandsdygtighed og samhørighed bør ikke undervurderes og kræver en specifik indsats. Hadefuld tale om accept, benægtelse eller grov bagatellisering af holocaust er forbudt i medfør af rammeafgårelsen om bekæmpelse af racisme og fremmedhad¹⁰⁷.

For at uddanne og øge bevidstheden samarbejder Kommissionen med IHRA — som permanent international partner — og anvender IHRA's definition af benægtelse og forvrængning af holocaust¹⁰⁸ for at bekæmpe dette fænomen. Et eksempel herpå er

¹⁰⁵ [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januar 2019.](#)

¹⁰⁶ [Anden FRA-undersøgelse, 2018.](#)

¹⁰⁷ [Rådets rammeafgårelse 2008/913/RIA af 28. november 2008.](#)

¹⁰⁸ [IHRA working definition of Holocaust denial and distortion.](#)

bevidstgørelseskampagnen #ProtectTheFacts¹⁰⁹, som fokuserer på at imødegå holocaustforvrængning. I **partnerskab med IHRA og UNESCO** vil Kommissionen videreudvikle andre initiativer på grundlag af IHRA's anbefaling om genkendelse og imødegåelse af holocaustforvrængning¹¹⁰.

Centrale tiltag:

Kommissionen vil:

- fremme anvendelsen af **IHRA's definition af benægtelse og forvrængning af holocaust** i forbindelse med uddannelse og oplysning
- udarbejde en **håndbog om bedste praksis i forbindelse med bekæmpelse af benægtelse, forvrængning og bagatellisering af holocaust**
- Støtte og styrke **kampagner på de sociale medier** sammen med UNESCO, IHRA og andre internationale partnere og civilsamfundsgrupper for at øge bevidstheden om benægtelse og forvrængning af holocaust og aktivt bekæmpe dette.

Medlemsstaterne opfordres til:

- aktivt at deltage i **oplysningskampagner mod benægtelse, forvrængning og bagatellisering af holocaust**.

IV. FORREST I DEN GLOBALE KAMP MOD ANTISEMITISME

"Verden, som vi har skabt den, er et produkt af vores tankeprocesser. Den kan ikke ændres uden at ændre vores tænkning."

— Albert Einstein

Den jødiske befolkning på verdensplan anslås til 15,2 millioner¹¹¹. Heraf bor 45 % eller 6,9 millioner i Israel. Med omkring 6 millioner er USA hjemsted for det næststørste jødiske samfund. Ud over de 1,5 millioner jøder i EU lever de resterende jødiske befolkningsgrupper spredt rundt om i verden på alle beboede kontinenter¹¹².

Antisemitiske fordomme er udbredte i hele verden. Ifølge en undersøgelse fra Anti-Defamation League¹¹³ om holdninger til og meninger om jøder har 74 % af befolkningen i regionen Mellemøsten/Nordafrika antisemitiske holdninger, selv om der også er nogle positive signaler derfra, herunder den nylige normalisering af relationerne mellem Israel og en række af lande i regionen^{114 115}. I Vesteuropa¹¹⁶ ligger tallet på 24 % og i Østeuropa på 34 %, mens det i Nord-, Syd- og Mellemamerika er 19 % og i Asien og Afrika syd for Sahara er henholdsvis 22 % og 23 %. Størrelsen af de jødiske samfund og deres situation varierer betydeligt fra land til land. Jøder er udsat for risiko og oplever antisemitiske angreb og hændelser rundt om i verden. Antisemitiske fordomme kan også findes i lande uden jødiske samfund.

¹⁰⁹ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/700272/default; www.againstholocaustdistortion.org>.

¹¹⁰ IHRA's "[Recommendation on Recognising and Countering Holocaust Distortion](#)".

¹¹¹ <https://www.jewishagency.org/jewish-population-5782/>.

¹¹² [World Jewish Population 2019](#), af Sergio DellaPergola, i Arnold Dashefsky og Ira M. Sheskin (red.), American Jewish Year Book 2019, The Annual Record of the North American Jewish Communities since 1899; [World Jewish Population on Eve of New Year – 14.7 Million, Haaretz](#).

¹¹³ <https://global100.adl.org/map>.

¹¹⁴ Henholdsvis De Forenede Arabiske Emirater, Bahrain og Sudan (2020), efterfulgt af Marokko (januar 2021).

¹¹⁵ Påbegyndelsen af opførelsen af en synagoge i De Forenede Arabiske Emirater er et andet godt eksempel.

¹¹⁶ Det skal bemærkes, at der i Anti-Defamation League-undersøgelsen ikke er medtaget gennemsnitlige data om EU. Kategorien "Vesteuropa" omfatter heller ikke alle EU-lande. For data for de enkelte lande henvises til [webstedet](#).

I den forbindelse bekræfter Europa-Kommissionen sit stærke og utvetydige engagement i den globale kamp mod antisemitisme. Enhver form for antisemitisme, tilskyndelse til had eller vold er uacceptabel og uforenelig med Den Europæiske Unions og dens medlemsstaters værdier og mål. Antisemitismen skal tackles gennem en håndfast indsats både på europæisk og nationalt plan. Europa-Kommissionens principper på dette område står helt fast. Det er derfor afgørende at integrere forebyggelse og bekæmpelse af antisemitisme i alle dens former og på tværs af alle politikområder.

4.1. Anvendelse af alle instrumenter til at tackle antisemitisme gennem EU's optræden udadtil

EU bygger på et stærkt engagement i at fremme og beskytte menneskerettighederne, demokratiet og retsstaten i hele verden. Dette engagement danner grundlag for EU's udvidelses- og naboskabspolitikker og dets politikker over for andre lande uden for EU samt dets arbejde i internationale organisationer. Alle lande bør beskytte alles ret — herunder den jødiske befolknings — til at have, ikke at have eller at ændre deres religion eller tro, til offentligt at give udtryk for deres religion eller tro og til at være fri for forskelsbehandling, forfølgelse eller vold på grund af religion eller tro eller på grund af deres race eller etniske oprindelse. **EU's handlingsplan om menneskerettigheder og demokratfor 2020-2024** fastsætter ambitionsniveauet og prioriteterne for EU og dets medlemsstater på dette område i forbindelserne med tredjelande. **EU's retningslinjer om religions- og trosfrihed uden for EU fra 2013**¹¹⁷ og **EU's retningslinjer for så vidt angår ikkeforskelsbehandling i EU's optræden udadtil fra 2019**¹¹⁸ indeholder værktøjer, der skal anvendes af EU's eksterne tjeneste til at imødegå krænkelse af religions- og trosfriheden og bekæmpe forskelsbehandling, herunder mod den jødiske befolkning¹¹⁹.

EU vil på baggrund af IHRA's definition af antisemitisme bruge **alle tilgængelige redskaber** til at opfordre partnerlandene til aktivt at bekæmpe antisemitisme¹²⁰. EU vil gøre dette i politiske dialoger og menneskerettighedsdialoger og i sit bredere samarbejde med partnerlande. Der vil i den forbindelse blive givet støtte gennem tematiske og geografiske programmer og EU's naboskabs- og udvidelsespolitikker, herunder i stabiliserings- og associeringsprocesserne.

EU vil aktivt samarbejde med internationale organisationer, navnlig FN, Europarådet og OSCE, samt med regionale organisationer¹²¹ om **fælles tiltag til bekæmpelse af forskelsbehandling og antisemitisme**. EU vil intensivere indsatsen i uddannelsessektoren og fortsætte indsatsen for at sikre, at uddannelsesmateriale i EU's uddannelsessamarbejde med partnerlande **fuldt ud overholder UNESCO's standarder for fred, tolerance, sameksistens og ikkevold**. Materiale, der ikke overholder disse standarder, risikerer at undergrave fred og sameksistens og hører ikke hjemme i lærebøger eller klasseværelser.

EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder og den særlige udsending for religions- og trosfrihed uden for EU vil fortsat systematisk tage antisemitisme op i deres arbejde. Desuden

¹¹⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11491-2013-INIT/da/pdf>.

¹¹⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6337-2019-INIT/da/pdf>.

¹¹⁹ Hertil kommer, at arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om en [rettighedsbaseret tilgang til udviklingssamarbejde](#) giver EU's personale vejledning i at integrere ikkeforskelsbehandling fuldt ud i projektcyklussen. Vedtaget den 30. juni 2021.

¹²⁰ Lande uden for EU har også [tilsluttet sig eller vedtaget IHRA's definition](#): Albanien, Australien, Argentina, Bahrain, Canada, Guatemala, Israel, Moldova, Nordmakedonien, Serbien, Sydkorea, Det Forenede Kongerige, USA og Uruguay.

¹²¹ Herunder Organisationen af Amerikanske Stater (som i juni 2021 oprettede stillingen som særlig udsending til bekæmpelse af antisemitisme) og Den Islamiske Samarbejdsorganisation.

vil EU styrke det globale samarbejde mellem **særlige udsendinge og koordinatore** vedrørende bekæmpelse af antisemitisme.

Israel er en vigtig partner for Den Europæiske Union, og det er landet også i den globale kamp mod antisemitisme. EU vil bestræbe sig på yderligere at styrke **seminaret på højt plan mellem EU og Israel** vedrørende bekæmpelse af racisme, fremmedhad og antisemitisme, der afholdes i fællesskab hvert år, med fokus på operationel opfølgning.

Foranstaltninger, der har til formål at bekæmpe antisemitisme, kan støttes gennem **NDICI**¹²² — **et globalt Europas** tematiske program for menneskerettigheds- og demokratiinitiativer vedrørende ikkeforskelsbehandling. EU vil som led i sin menneskerettighedsuddannelse for personale i delegationerne og hovedkvarteret medtage specifikke sessioner om religions- og trosfrihed, herunder om bekæmpelse af antisemitisme.

Centrale tiltag:

Kommissionen og den højtstående repræsentant vil:

- fremme **kampen mod** religiøs og etnisk forskelsbehandling, herunder **antisemitisme, i dialoger om politik og menneskerettigheder** og i andet bredere samarbejde med partnerlande uden for EU
- sikre **uddannelse i grundlæggende rettigheder** og gennemførelse af interkulturel dialog for relevante aktører, herunder lærere fra lande uden for EU
- sikre, at **EU's eksterne midler** i overensstemmelse med eksisterende foranstaltninger **ikke fejlagtigt tildeles** aktiviteter, der tilskynder til had og vold, herunder mod jødiske borgere¹²³
- **intensivere indsatsen i uddannelsessektoren** for at sikre, at undervisningsmaterialet er i fuld overensstemmelse med UNESCO's standarder for fred, tolerance, sameksistens og ikkevold, hvis det er relevant
- styrke **samarbejdet med det jødiske civilsamfund** og religiøse organisationer via netværket af EU-delegationer og hovedkvarteret for at imødegå antisemitiske handlinger og begrænsninger af religions- og trosfriheden
- overveje **nye EU-finansierede projekter** i og uden for EU's nabolande for at forebygge og bekæmpe antisemitisme og fremme jødisk liv
- tilskynde EU-delegationerne til at **inddrage oplysninger om antisemitiske hændelser i tredjelande** i deres regelmæssige politiske rapportering
- styrke seminaret mellem EU og Israel for yderligere at **styrke samarbejdet mellem EU og Israel om bekæmpelse af antisemitisme**.

Medlemsstaterne opfordres til:

- at arbejde tæt sammen på EU-plan for **i fællesskab at imødegå antisemitismen** via internationale organisationer
- at integrere **kampen mod antisemitisme i alle deres menneskerettighedsstrategier** og -politikker på baggrund af IHRA's definition af antisemitisme
- at støtte **projekter og organisationer**, der bekæmper antisemitisme og fremmer jødisk liv i hele verden.

¹²² Instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde.

¹²³I overensstemmelse med Rådets rammeafgørelse 2008/913/RIA af 28. november 2008 om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen, finansforordningens artikel 136 og suppleret med yderligere operationelle retningslinjer for at forebygge tilskyndelse til had og vold i 2018.

4.2. Beskyttelse af jødisk kulturarv og mindet om holocaust

Den jødiske kulturarv er synlig mange steder i Mellemøsten, Asien og andre steder rundt om i verden, hvilket vidner om jødiske samfunds historiske tilstedeværelse i disse regioner. Der ingen til at tage vare på store dele af denne arv, da jødiske samfund ikke er til stede dér. Jødisk kulturarv er ligesom al anden kulturarv et fælles og vigtigt udtryk for kulturel mangfoldighed, og den fortjener særlig beskyttelse i hele verden. EU bør sammen med medlemsstaterne påtage sig en central rolle med hensyn til at hjælpe lokale, regionale og internationale partnere med at **beskytte kulturarven** gennem uddannelse, kompetenceudvikling og vidеноverførsel samt styrket samarbejde¹²⁴. EU vil støtte **interkulturel og tværreligiøs dialog** for at styrke beskyttelsen af kulturarven gennem arbejde med fælles historie og erindring og derigennem skabe grundlaget for, at de forskellige fællesskaber kan leve fredeligt sammen i en multikulturel sammenhæng. EU vil fortsat fremme erindringen om holocaust på internationalt plan og offentligt **påtale benægtelse, forvriddning og bagatellisering** af holocaust i tredjelande, herunder i internationale fora.

Centrale tiltag:

Kommissionen og den højtstående repræsentant vil:

- fremme og støtte **beskyttelse, rehabilitering og revitalisering af al materiel og immateriel kulturarv**, herunder jødisk kulturarv, i overensstemmelse med deres politikker for internationale kulturelle forbindelser og kulturarv
- integrere **interkulturel og tværreligiøs dialog i kulturarvsinterventioner**
- søge muligheder for at inddrage **bevarelse af jødisk kulturarv** i programmeringen i og uden for naboskabsområdet
- fortsætte med at organisere og deltage i **møder og begivenheder på højt plan** vedrørende erindringen om Shoah (mindehøjtideligheder, mindedagen for holocaust).

Medlemsstaterne opfordres til:

- sammen med EU i FN-sammenhæng at bidrage til **beskyttelse af kulturarven på verdensplan, herunder den jødiske kulturarv**, i overensstemmelse med Rådets konklusioner om en EU-tilgang til kulturarv i konflikter og kriser
- at markere den **internationale mindedag for holocaust** i samarbejde med EU-delegationerne via deres ambassader i tredjelande og i internationale organisationer.

V. GENNEMFØRELSE AF STRATEGIEN

Bekæmpelse af antisemitisme er et fælles ansvar i EU, og dette kræver en fælles indsats og fælles tiltag på alle niveauer. EU's institutioner og agenturer, medlemsstaterne, internationale organisationer, jødiske organisationer og samfund samt menneskerettigheds- og civilsamfundsaktører har alle en rolle at spille med hensyn til at nå strategiens mål. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne til at samarbejde om gennemførelsen af denne strategi. Kommissionen opfordrer Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg til at fremme dialogen med lokale og regionale myndigheder og civilsamfundet, herunder arbejdsmarkedets parter, om, hvordan man kan gøre fremskridt hen imod et europæisk samfund uden antisemitisme.

¹²⁴ Meddelelsen [En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser](#) og [Rådets konklusioner om en EU-tilgang til kulturarv i konflikter og kriser](#) og det tilknyttede særlige koncept udgør grundlaget for EU's arbejde.

Kommissionen vil aktivt støtte gennemførelsen af de foreslåede politiske foranstaltninger ved hjælp af forskellige finansieringsmuligheder, og den opfordrer medlemsstaterne, jødiske organisationer og samfund samt civilsamfundets aktører til at benytte sig af EU-programmer.

Strategien vil blive gennemført i perioden 2021-2030. Der vil blive offentliggjort omfattende gennemførelsesrapporter i 2024 og 2029. Rapporterne vil blive udarbejdet på grundlag af input fra medlemsstaterne, bl.a. vedrørende gennemførelsen af deres nationale strategier og politikker. Med støtte fra EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder vil disse rapporter omfatte overvågning af fremskridt på nationalt plan set i lyset af de tilsagn, der er blevet givet i Rådets erklæringer om antisemitisme fra 2018 og 2020.

KONKLUSION

Denne strategi er vores tilsagn om at skabe en fremtid for jødisk liv i og uden for Europa. Den udgør en afgørende ændring i Kommissionens politiske engagement, og målet er at sikre en Union fri for antisemitisme og enhver form for forskelsbehandling. Derigennem sikrer vi et åbent, inklusivt og lige samfund i EU. Strategien afspejler Europas engagement i at holde erindringen om holocaust i live, også efter at de sidste overlevende fra holocaust er gået bort.

Antisemitismen er en svøbe med ældgamle rødder, og EU må gøre en vedvarende indsats for at stoppe den. Som Shoah-overleveren Primo Levi sagde: "*Det skete, og derfor kan det ske igen*". Den farlige stigning i antisemitiske angreb bør være tilstrækkelig påmindelse om ikke at stoppe op, men at fortsætte i en kompromisløs kollektiv indsats for at bekæmpe antisemitismen. Samtidig fortjener jødisk liv ikke blot at blive beskyttet, men også at få lov til at blomstre i al sin mangfoldighed.

Europa kan kun blomstre, når de jødiske samfund også gør det.